

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS
SPRENDIMAS**

DĖL AKADEMINĖS ETIKOS PAŽEIDIMŲ RAMUTĖS GAUČAITĖS, AUŠROS KAZLAUSKIENĖS, ERIKOS MASILIAUSKIENĖS, RASOS POCEVIČIENĖS IR KRISTINOS RŪDYTĖS LEIDINIŲ SERIJOJE „SAVIVALDUS MOKYMASIS – MOKYMASIS GYVENIMUI“

2015 m. kovo 19 d. Nr. SP-5

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų 13 punkto 1 papunkčiu, atlikęs tyrimą dėl Ramutės Gaučaitės, Aušros Kazlauskienės, Erikos Masiliauskienės, Rasos Pocevičienės ir Kristinos Rūdytės galimų akademinės etikos principo pažeidimų ir išnagrinėjęs Arkadijaus Kiseliovo, Rasos Pocevičienės, Šiaulių universiteto, Šiaulių universiteto leidyklos, Europos socialinio fondo agentūros pateiktą informaciją ir R. Pocevičienės 2014 m. birželio 5 d. skundo Nr. AS-25 dokumentus, pateiktus Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai (toliau – Tarnyba),

n u s t a t ė:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2015 m. sausio 30 d. raštu Nr. K-211/01/33-109 gauto Arkadijaus Kiseliovo 2015 m. sausio 27 d. prašymo pagrindu Tarnyboje buvo pradėtas tyrimas dėl R. Gaučaitės, A. Kazlauskienės, E. Masiliauskienės, R. Pocevičienės ir K. Rūdytės galimų akademinės etikos principo pažeidimų 13 leidinių serijoje „Savivaldus mokymasis – mokymasis gyvenimui“.

2015 m. sausio 27 d. A. Kiseliovo prašyme prašoma įvertinti galimą plagiatą R. Gaučaitės, A. Kazlauskienės, E. Masiliauskienės, R. Pocevičienės ir K. Rūdytės, veikusių Šiaulių universiteto vardu, 13 leidinių serijoje „Savivaldus mokymasis – mokymasis gyvenimui“, išleistoje 2012 m. Šiaulių universiteto leidykloje, ir projekto „Savivaldus mokymosi organizavimo modelio (SMOM), kaip netradicinės ugdymo(si) formos, taikant į inovatyvius sprendimus orientuotą ugdymą, įgyvendinimas Šiaurės ir Vakarų Lietuvos regiono mokyklose“, įgyvendinto pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2.-ŠMM-05-K priemonę „Kalbų mokymo, verslumo ugdymo ir inovatyvių švietimo metodų kūrimas ir diegimas“, vykdymo skaidrumą.

I. 2015 m. kovo 2 d. elektroniniame laiške Tarnybai A. Kiseliovas, atsakydamas į 2015 m. vasario 23 d. Tarnybos prašymą „nurodyti, kokią informacinę sistemą Jūs naudojote nustatydamas leidinių serijos knygų tekstų sutapimus (sutaptis) ir plagijuotų vietų skaičių“, nurodė, kad „rankraščius (autorių originalus) gavau iš leidyklos“, „naudojau plag.lt sistemą“, „paveikslus atsečiau naudodamasis google, yandex ir kitas sistemas“ (kalba netaisyta), „įtartinas pastraipas verčiau į kitas kalbas ir tikrinau google, yandex ir kitomis sistemomis“ (kalba netaisyta). A. Kiseliovas, kurio Tarnyba 2015 m. vasario 23 d. raštu prašė „pateikti leidinių serijos knygose nustatytų sutapimų (sutapčių) ir plagijuotų vietų skaičiaus vertinimo ataskaitas pilnateksčiu formatu“, sutapčių vertinimo ataskaitų pilnateksčiu formatu nepateikė. Šiaulių universiteto leidyklos A. Kiseliogui autorių rankraščių pateikimo teisėtumo Kontrolierius nevertino.

2014 m. sausio 17 d. ieškinyje Šiaulių apygardos teismui, R. Pocevičienės pateiktame Tarnybai 2015 m. vasario 27 d. elektroniniu laišku, R. Gaučaitė, K. Rūdytė, R. Pocevičienė ir A. Kazlauskienė (toliau – ieškovės) tvirtina, kad „atlikus metodinę leidinių analizę <...> yra didelių nesutapimų <...> tarp elektroninių variantų, pateiktų autorių redagavimui, ir išleistų metodinių leidinių“ (p. 2), „visiškai ar didžioji išnašų dalis panaikintos, nepaliekant nuorodų į šaltinius tekste“ (p. 2). Ieškovės taip pat nurodė šiuos pažeidimus: „kai kur jos [nuorodos] savavališkai perkeltos į vidurį teksto, prie poskyrių“ (p. 2, laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų), „šaltinis neįtrauktas į literatūros sąrašą“ (p. 2), „šaltiniai įtraukti į literatūros sąrašą, tačiau tekste jie nepateikiami“ (p. 2), „netiksliai nurodyti šaltiniai, juos savavališkai koreguojant“ (p. 2), „autorių pavardės savavališkai perkeltos iš išnašos į tekstą ir priskiriamos tik tai konkrečiai pastraipai, o ne visam skyriui, kas buvo nurodyta išnašoje“ (p. 3, kalba netaisyta), „antrinis šaltinis pateikiamas kaip lygiavertis pirminiam“ (p. 3), „perfrazuotos sakinio dalys, iškreipiant idėjos esmę“ (p. 3), „iškreiptos originalios klasifikacijos tekste, buvusios autorių pateiktame elektroniniame tekste. Skirtingai nei rankraštiniame variante pateikta klasifikacija, dalis sisteminių vienetų iškelti prie sisteminių“ (p. 3), „savavališkai pa-

koreguota šaltinio metrika“ (p. 3), „parengti paveikslėliai, kurie neatitinka teksto esmės arba ją iškreipia“ (p. 3), „originalios cituojamų autorių iliustracijos pakeistos nereikšmingais paveikslėliais, paliekant nuorodą į šaltinį“ (p. 3), „pakeistos schemų dalys, jas supainiojant vietomis“ (p. 3), „dalyje citatų nuimtos kabutės, savavališkai sutrumpintos citatos“ (p. 3). 2015 m. sausio 16 d. Šiaulių apygardos teismas nutarė patvirtinti ieškovių ir Šiaulių universiteto leidyklos (atsakovas) taikos sutartį, ieškovėms atsisakant šių reikalavimų: 1) pripažinti, kad Šiaulių universiteto leidykla pažeidė ieškovių kaip leidinių autorių teises, 2) įpareigoti Šiaulių universiteto leidyklą „viešai pripažinti ieškinyje minėtus neatitikimus bei pažeidimus“, „ištaisyti mokymosi vadovuose rastas klaidas ir, suderinus su autoriais, juos perleisti“, „netinkamai išleistus mokymosi vadovus pakeisti kokybiškais“ (Šiaulių apygardos teismo 2015 m. sausio 16 d. nutartis, civilinė byla Nr. 2-328-124/2015).

2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto leidyklos pateiktose ekspertės Daivos Malinauskienės recenzijose nurodyta, kad „galima diskutuoti dėl tekste naudojamos literatūros žymėjimo: jis skiriasi nuo ankstesnių vadovų [leidinių] žymėjimo būdo ir be to lieka neaiškios autorių citavimo „apimty“ (kalba netaisyta, laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų, 2011 m. rugpjūčio 15 d. recenzija), „analizuojama <..> remiantis antriniu šaltiniu - J. Žuravliovienės (2005) magistro darbo teiginiais (5 p., 7p.)“ (kalba netaisyta, 2011 m. rugpjūčio 20 d. recenzija), „Mokslinio /metodinio pobūdžio leidiniams svarbūs tikslūs citavimo reikalavimai. Abejonių kelia autorių pasirinktas citavimo būdas visą skyrių pažymint „Adaptuota pagal I.Lehmann, 2002“ (kalba netaisyta, 2011 m. rugpjūčio 20 d. recenzija). Panašios pastabos pateikiamos ir kitose ekspertės Daivos Malinauskienės recenzijose dėl kitų autorių leidinių.

2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto pateiktame Šiaulių universiteto ekspertų komisijos, sudarytos laikinojo rektoriaus 2013 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-535, 2013 m. rugsėjo 12 d. posėdžio protokole Nr. 2 nurodyta, kad: 1) leidiniuose „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“, „Savivaldaus mokymosi proceso planavimas ir organizavimas, taikant į inovatyvius sprendimus orientuotą ugdymą“, „Besimokančio asmens pažinimas“, „Motyvavimas ir galimybių suteikimas mokymuisi“ ir „Mokymosi mokytis strategijos. Aktyvus mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“ „rasta citavimo taisyklių pažeidimų: literatūros sąrašė pateikti šaltiniai, kurie nėra cituojami, arba nėra šaltinių; tekste neteisingos nuorodos; ilgos citatos“; 2) leidinyje „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“ 1 lentelės (19–20 psl.) tekstas identiškas Eric Jensen knygos „Tobulas mokymas“ 5 skyriaus paveikslų tekstui (53–64 psl.).

Šiaulių universiteto ekspertų komisijos ekspertė Daiva Korsakienė nurodė, kad leidinio „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“ 7, 8, 32 ir 53 puslapiuose „kai kurių nuorodų nėra nei išnašų, nei literatūros sąrašė“, o šio leidinio 7 puslapio tekste „nėra nuorodos“.

Šiaulių universiteto ekspertų komisijos ekspertė Virginija Šidlauskienė nurodė, kad leidinio „Besimokančio asmens pažinimas“ „literatūros sąraše nėra šaltinių ir neteisingos nuorodos, nes nepateikiami prie autoriaus pavardės leidinio metai“ (kalba netaisyta), o 9 puslapyje 1 paveikslo schemoje „nėra nurodytas šaltinis / autorius“.

Šiaulių universiteto ekspertų komisijos ekspertė Roma Kačinskaitė nurodė, kad leidinio „Savivaldaus mokymosi proceso planavimas ir organizavimas, taikant į inovatyvius sprendimus orientuotą ugdymą“ „literatūros sąraše pateikti 13, 28, 53 šaltiniai, kurie nėra cituojami ir nėra į juos nuorodos išnašose“, 26 puslapio paskutinėje pastraipoje nėra nuorodų, prie 18 puslapio 2 paveikslo, 27 puslapio 5 paveikslo, 30 puslapio 6 paveikslo, 53 puslapio 7 paveikslo, 58 puslapio 8 paveikslo ir 97 puslapio 10 paveikslo „nėra nuorodos, iš kur paima schema arba pagal kokią medžiagą ji paruošta“, 41 puslapio pirmoje pastraipoje nėra nuorodos į šaltinį, 69 puslapio 9 paveiksle „netiksli nuoroda į šaltinį“ (kalba netaisyta), prie 77 puslapio lentelės „nėra nuorodos pagal kokį šaltinį paruošta – tik parašyta „pagal Knowles M. S.“, 78 puslapio priešpaskutinėje pastraipoje „cituojamas D. Perner (2004) darbas, tačiau nei išnašose, nei literatūros sąraše toks neegzistuoja“, 86 puslapio 27 išnašoje „nepilnai nurodytas šaltinis“, galimas plagijavimo pavyzdys 9 puslapio antroje pastraipoje, 51 puslapio pirmoje pastraipoje „labai ilga citata (25 eilutės)“.

Šiaulių universiteto ekspertų komisijos ekspertas Ramutis Klimas nurodė, kad leidinio „Motyvavimas ir galimybių suteikimas mokymuisi“ tekste „daugelio nuorodų <...> nėra nei išnašose, nei literatūros sąraše“, „kai kur tekste visai nėra nuorodų“. Šiaulių universiteto ekspertų komisijos ekspertas Gintautas Daunys nurodė, kad leidinio „Mokymosi mokytis strategijos. Aktyvus mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“ „literatūros sąraše ir išnašose nėra 9 p. (Addison, Burgess, 2007) 10 p. (Meyers, Jones, 1993) 10 p. ir 16 p. (B o n e l l, E i s o n, 1 9 9 1)“ (kalba netaisyta), leidinio tekste cituojami autorių vardai, kūrinių leidimo metai nesutampa su pateiktais literatūros sąraše.

2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto pateiktame Šiaulių universiteto ekspertų komisijos, sudarytos laikinojo rektoriaus 2013 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-535, 2013 m. rugsėjo 18 d. posėdžio protokole Nr. 3 nurodyta, kad 10 analizuotų leidinių (leidiniai „Savivaldaus mokymosi vadovas tėvams (globėjams, rūpintojams)“, „Savivaldaus mokymosi vadovas nevyriausybinių organizacijų nariams“ ir „Savivaldaus mokymosi vadovas mokiniams“ nebuvo analizuoti, pastaba – mūsų) „rasta citavimo taisyklių pažeidimų: ° literatūros sąraše pateikti šaltiniai, kurie nėra cituojami, arba nėra šaltinių; ° tekste neteisingos nuorodos; ° ilgos citatos (daugiau negu 1 pastraipa)“.

Pažymėtina, kad 2015 m. vasario 24 d. raštu Nr. S-97 Tarnyba prašė nurodyti, kokiomis citavimo taisyklėmis (pavyzdžiui, citavimo būdas, citatos reikalavimai) Šiaulių universiteto ekspertų komisija, sudaryta laikinojo rektoriaus 2013 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-535, vadovavosi

analizuodama ir vertindama leidinių serijos knygas, ir jas pateikti, tačiau 2015 m. kovo 6 d. raštu Šiaulių universitetas citavimo taisyklių nenurodė ir nepateikė.

2013 m. rugsėjo 23 d. Šiaulių universiteto darbuotojų ir studentų etikos komisijos posėdžio protokolo Nr. 7 dalyje „NUTARTA“ nurodyta, kad leidinių serijos „Savivaldus mokymasis – mokymasis gyvenimui“, 2012 m. išleistos Šiaulių universiteto leidykloje, autorės „**nepažeidė** <..> [Šiaulių universiteto] Etikos kodekso nuostatų“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų).

2015 m. kovo 6 d. Europos socialinio fondo agentūra (toliau – ESFA) Tarnybą informavo, kad „atliko preliminarų sukurtų produktų [13 leidinių serija „Savivaldus mokymasis – mokymasis gyvenimui“] teksto vertinimą, siekdama nustatyti, ar sukurti vadovai nėra kitų autorių anksčiau sukurti darbai“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų). Šiuo tikslu ESFA kreipėsi į ekspertą UAB ACVK (toliau – ekspertas). 2014 m. kovo 31 d. eksperto ESFA pateiktoje autorystės nustatymo tyrimo išvados bendrojoje dalyje nurodyta, kad buvo atliktas patikrinimas „programine įranga plag.lt, nustatančia tekstinių dalių sutapimą su kitais duotuoju momentu esamais autoriniais kūriniais“, ir informavo, kad „sutapimai, rodantys iki 5 proc. skaitinę reikšmę laikomi toleruojamais, galimais dėl elementarių ilgų konstrukcijų sakinių ir žodžių junginių paplitimo mokslinėje ir bendrinėje kalboje“ (kalba netaisyta). Taip pat ekspertas nurodė šiuos sutapimų vertinimo kriterijus: „1. Pirmumo laike kriterijumi, t. y., pirmesnis laike šaltinis laikomas originaliu, o vėlesni necituoti – kito autoriaus kūriniumi ar jo dalimi. Pvz., autorinis kūrinys, parengtas 2008 m. laikomas originaliu, lyginant su 2010 m. kūriniumi. 2. Autorystės kriterijumi. Tikėtinos situacijos, kai sistemos fiksuojami sutapimai tarp skirtingų autorinių kūrinių, kurių autorius – tas pats arba yra kolektyvinio darbo bendraautorius. Esant formaliems sutapimams tarp to paties autoriaus kūrinių, pirminiame vertinimo etape rodomas Sutapimas, tačiau tai nėra laikoma svetimo asmens kūrinio pasisavinimu.“ (kalba netaisyta).

2014 m. kovo 31 d. eksperto ESFA pateiktos autorystės nustatymo tyrimo išvados priede Nr. 1 nurodyta, kad „kūrinyje 3 knyga [leidinys „Besimokančio asmens pažinimas“], paveiksle nr. 1 savyje turi apie 13 proc (mažiau, nei nustatyta pirminiame vertinimo etape) kito autoriaus sukurto kūrinio“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų, kalba netaisyta).

2014 m. kovo 31 d. eksperto ESFA pateiktos autorystės nustatymo tyrimo išvados priede Nr. 2 nurodyta, kad „kūrinys 1 knyga [leidinys „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“] yra originalus, neplagijuotas nuo kitų autorių autorinis kūrinys, o sutapimai atsirado dėl tų paties autorių kitų darbų tekstinių sutapimų, kas nelaikoma kito autoriaus kūrinio panaudojimu“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų, kalba netaisyta).

2014 m. kovo 31 d. eksperto ESFA pateiktos autorystės nustatymo tyrimo išvados priede Nr. 3 nurodyta, kad „autorinis kūrinys 4 vadovas [leidinys „Motyvavimas ir galimybių suteikimas

mokymuisi“], išvados rengėjų nuomone, turi svetimų autorinio kūrinio dalių, kurie nėra citavimas“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų, kalba netaisyta), t. y. aptikta teksto dalis iš Aurelijos Titenytės-Mackonienės 2005 m. magistro darbo „Mokyklų vadovų ir mokytojų motyvavimo strategijos, kaip mokinių vidinės mokymosi motyvacijos veiksniai“ (nukopijuota didžioji anketos dalis neišskiriant kabutėmis) ir „ypatingai didelė teksto dalis, nors ir paminint autorius, bet nukopijuotas neišskiriant kabutėmis iš J. Navaitienės ir V. Rimkevičienės (2002) knygos RAIDOS IR PEDAGOGINĖS PSICHOLOGIJOS UŽDUOTYS“ (kalba netaisyta).

2014 m. kovo 31 d. eksperto ESFA pateiktos autorystės nustatymo tyrimo išvados priede Nr. 4 nurodyta, kad „buvo aptiktos pažodinės kitų autorių mintys“, t. y. iš Rūtos Marcinonienės 2009 m. magistro darbo „Muzikos mokyklos veiklos organizavimas tenkinant besimokančiųjų poreikius“ (nenurodytas šaltinis, neišskirtos kabutės ar kitaip nepažymėtas citavimas). Ekspertas nustatė, kad „kūrinys 13 vadovas [leidinys „Savivaldaus mokymosi vadovas mokiniams“] turi savyje svetimų autoriaus kūrinio dalis, kurios nepažymėtos citatomis ir iš viso svetimoms mintys sudaro apie 5 proc. viso kūrinio“ (kalba netaisyta).

2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto leidykla Tarnybą informavo, kad 2011 m. gruodžio 19 d. Šiaulių universitetas kaip užsakovas sudarė Šiaulių universiteto projektų leidybos ir spausdinimo paslaugų pirkimo–pardavimo sutartį su Šiaulių universiteto leidykla kaip paslaugų teikėju. Šios sutarties 2.2.3 papunktyje nustatyta, kad „pateikus rankraštį Tiekėjui [Šiaulių universiteto leidyklai], Pirkėjas [Šiaulių universitetas] pirminę medžiagą gali keisti ar pildyti iki 5 procentų apimties“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų), o šios sutarties priede „Mokymo(si) vadovų (metodinių priemonių), skirtų atskiroms mokyklos bendruomenės grupėms, leidybos paslaugos“ nustatyti tokie techniniai reikalavimai, kaip: „knygų maketai turi atitikti originalo struktūrą“, „pažymėto rankraščio teksto loginis suderinimas galutiniame knygos makete“, „visi knygų leidybos elementai turi būti suderinti su Užsakovu [Šiaulių universitetas]“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų) ir kt. 2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto leidykla taip pat nurodė, kad „buvo kalbama ir apie išnašų pateikimo bei literatūros sąrašo sudarymo variantus“, „su autorėmis buvo sutarta, kad bus naudojami įvairūs, priklausomai nuo cituojamos medžiagos, variantai“, „pagrindu buvo paimta <...> APA (American Psychological Association) naudojamas citavimo stilius“.

2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto leidyklos Tarnybai pateiktoje preliminarių aptiktų neatitikimų lentelėje (lentelės sudarymo data nežinoma) nurodyta, kad: 1) leidinio „Besimokančio asmens pažinimas“ rankraštyje autorės pateikė 38 nuorodas, iš kurių 21 nuoroda nebuvo pateikta išleistame leidinyje; 2) leidinio „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“ rankraštyje autorės pateikė 2 nuorodas, ir jos visos buvo pateiktos išleistame leidinyje; 3) leidinio „Motyvavimas ir galimybių suteikimas mokymuisi“ rankraštyje autorės nepateikė nuorodų, to-

dėl jos nebuvo pateiktos išleistame leidinyje; 4) leidinio „Savivaldaus mokymosi vadovas mokiniams“ rankraštyje autorės pateikė 108 nuorodas, iš kurių 5 nuorodos nebuvo pateiktos išleistame leidinyje. Pažymėtina, kad 2012 m. kovo 28 d. Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto taryba aprobavo minėtus leidinius (Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto tarybos 2012 m. kovo 28 d. posėdžio protokolas Nr. ETP-4, Tarnybai pateiktas 2015 m. kovo 6 d. Šiaulių universiteto leidyklos raštu).

Atsižvelgiant į autorių R. Gaučaitės, A. Kazlauskienės, E. Masiliauskienės, R. Pocevičienės ir K. Rūdytės leidiniuose „Besimokančio asmens pažinimas“, „Motyvavimas ir galimybių suteikimas mokymuisi“ ir „Savivaldaus mokymosi vadovas mokiniams“ ekspertų nustatytą naudojamų šaltinių, autorių vardų nenurodymą, konstatuotinas akademinės etikos principo, įtvirtinto Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir Šiaulių universiteto statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. XI-1241 „Dėl Šiaulių universiteto statuto patvirtinimo“ (2011-01-01 redakcija), 9 punkto 7 papunktyje, pažeidimas ir Šiaulių universiteto darbuotojų ir studentų etikos kodekso, patvirtinto Šiaulių universiteto Senato 2007 m. balandžio 18 d. posėdyje (protokolo Nr. 14), 4.1.5 papunktyje nustatytos mokslinės veiklos¹, grindžiamos sąžiningu tyrimu ir tiesos siekimu, nuostatos „plagijavimas, t. y. svetimo teksto <...> pateikimas kaip savo“ pažeidimas.

Atsižvelgiant į išsamių duomenų apie kitus autorių leidinius („Savivaldaus mokymosi vadovas tėvams (globėjams, rūpintojams)“, „Savivaldaus mokymosi vadovas nevyriausybinių organizacijų nariams“, „Savivaldaus mokymosi, orientuoto į inovatyvius sprendimus, sistema“, „Mokymosi mokyti strategijos. Autentiškas mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“, „Mokinių mokymosi veiklos stebėseną ir pažangos į(si)vertinimas“, „Mokymosi mokyti strategijos. Mokymasis bendradarbiaujant: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“, „Mokymosi mokyti strategijos. Iš anksto apgalvotas / reflektyvus mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“, „Mokymosi mokyti strategijos. Aktyvus mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“, „Mokymosi mokyti strategijos. Konstruktyvus mokymasis: būdai, aplinkos, šaltiniai, metodai“ ir „Savivaldaus mokymosi proceso planavimas ir organizavimas, taikant į inovatyvius sprendimus orientuotą ugdymą“) trūkumą, Kontrolierius šių leidinių vertinti akademinės etikos aspektu neturėjo galimybės.

¹ Literatūros apžvalga nurodant išnašas ar (ir) bibliografiją būdinga tiek mokslo publikacijoms, tiek metodinėms priemonėms, vadovėliams ir kitoms priemonėms, skirtoms studijų reikmėms, todėl, vertinant autorių R. Gaučaitės, A. Kazlauskienės, E. Masiliauskienės, R. Pocevičienės ir K. Rūdytės leidiniuose „Besimokančio asmens pažinimas“, „Motyvavimas ir galimybių suteikimas mokymuisi“ ir „Savivaldaus mokymosi vadovas mokiniams“ nustatytą naudojamų šaltinių, autorių vardų nenurodymą, taikoma mokslinės tiriamosios veiklos etikos normų analogija.

II. 2015 m. kovo 6 d. ESFA Tarnybą informavo, kad „Europos socialinio fondo agentūra <...>, administruodama priskirtus projektus, jai priskirtų funkcijų apimtyje tikrina tik projekto įgyvendinimo metu vykdomų veiklų ir sukurtų produktų tinkamumą finansuoti, t. y. vertina, ar konkrečios išlaidos atitinka Finansavimo ir administravimo sutartyje, 2007 m. spalio 31 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1179 patvirtintose projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus <...>, ar sukurtas produktas atitinka išlaidų naudos ir sąnaudų efektyvumo principus, taip pat kitus Projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatytus reikalavimus“. Šiuo raštu ESFA informavo, kad „Sutartis ir Taisyklės nenumato, kad mokslinės etikos pažeidimai būtų pagrindas išlaidas pripažinti netinkamomis“.

Taip pat ESFA raštu informavo, kad „pagal [2014 m. kovo 31 d.] eksperto išvadą kitų autorių mintys sukurtuose mokymosi vadovuose [13 leidinių serijoje „Savivaldus mokymasis – mokymasis gyvenimui“] sudaro itin mažą dalį ir (ar) susiję su formaliais ir (ar) citavimo taisyklių neatitikimais, nenustatė aplinkybių, kurios turėtų esminės įtakos šių produktų tinkamumui finansuoti“ (laužtiniuose skliaustuose patikslinta mūsų).

Atsižvelgdamas į Europos socialinio fondo agentūros veiklos sritį, nustatytą 2010 m. gegužės 31 d. visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu (2010 m. gegužės 31 d. protokolai Nr. VDS-2010/2) patvirtintų Europos socialinio fondo agentūros įstatų 9.1 papunktyje – „kvietimų teikti paraišką skelbimas, projektų paraiškų vertinimas, paramos teikimo sutarčių sudarymas, paramą gavusių projektų įgyvendinimo priežiūra ir kontrolė, mokėjimo prašymų tikrinimas, su teikiama parama susijusios informacijos kaupimas, duomenų įtraukimas į informacinę sistemą, suteiktos paramos viešinimas ir kita projektų ir programų administravimo veikla“ (pabraukta mūsų) ir vadovaudamasis Kontrolieriui teisės aktu nustatyta kompetencija, Kontrolierius projekto „Savivaldaus mokymosi organizavimo modelio (SMOM), kaip netradicinės ugdymo(si) formos, taikant į inovatyvius sprendimus orientuotą ugdymą, įgyvendinimas Šiaurės ir Vakarų Lietuvos regiono mokyklose“, įgyvendinto pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VPI-2.2.-ŠMM-05-K priemonę „Kalbų mokymo, verslumo ugdymo ir inovatyvių švietimo metodų kūrimas ir diegimas“, vykdymo skaidrumo nevertino.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalies 1 ir 8 punktais,

n u s p r e n d ė:

1. Informuoti apie Kontrolieriaus sprendimą Šiaulių universitetą ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministeriją.

2. Viešinti nustatytus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimo atvejus, t. y. informuoti apie Kontrolieriaus sprendimą R. Gaučaitę, A. Kazlauskienę, E. Masiliauskienę, R. Pocevičienę, K. Rūdytę, A. Kiseliova, Šiaulių universiteto leidyklą, Europos socialinio fondo agentūrą, Lietuvos nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Autorių teisių skyrių.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas